

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om fortsatt giltighet för förordningen om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av fru *Nordgren* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 56, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att förordningen av den 17 maj 1923 (nr 113) om särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror, med 1929 års ändring, måtte förlänas fortsatt giltighet till den 30 juni 1931».

Med anledning av en i ämnet avgiven proposition antog 1919 års riksdag ett på bevillningsutskottets föranstaltande utarbetat förslag till förordning om en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror. Förordningen trädde i kraft den 1 september 1919 och gällde intill utgången av år 1920. Sedermera förlängdes förordningens giltighetstid med ett år i sänder till utgången av år 1923, beträffande 1921 på förslag av Kungl. Maj:t men i fråga om de två senare åren i enlighet med förslag, som framkommit inom riksdagen. År 1923 antog riksdagen ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag till ny förordning i ämnet.

Rörande denna förordnings innehåll må följande redogörelse lämnas.

Stämpelavgiften avser, med vissa undantag, köp, byte och införsel till riket av äkta pärlor och ädla stenar, av föremål, i vilka sådana pärlor och stenar äro infattade, samt av smycken utav guld, silver eller platina. Avgift utgöres för varje föremål, vars värde överstiger 300 kronor, och utgår som regel med 10 kronor, då föremålets värde icke överstiger 350 kronor, och därutöver med 5 kronor för varje ytterligare påbörjat belopp av 50 kronor. Stämpelbeläggningen ombesörjes av överlåtaren. Den, som driver handel med föremål, om vilka nu är fråga, skall föra särskild försäljningsbok, vari stämpeln insättes. Eljest anbringas vid överlåtelse stämpeln å avräkningsnota, som skall upprättas av överlåtaren. Vid in-

Utskottet.

Gällande bestämmelser och deras tillkomst.

försel åsättes stämpeln faktura, konossement, frakthandling eller tullräkning genom vederbörande tullmyndighets försorg. Tillsyn över efterlevnaden av ifrågavarande förordning tillkommer överståthållarämbetet eller länsstyrelse samt utövas genom tillsyningsmän, vilka åtnjuta arvoden ävensom resekostnads- och traktamentsersättning. Tryckning och försäljning av stämplarna ombesörjes av postverket.

Den år 1923 av riksdagen antagna författningen, vilken utfärdades den 17 maj samma år, trädde i kraft den 1 januari 1924 och gällde till sistnämnda års slut. Giltighetstiden för den nya förordningen har sedermera på förslag av Kungl. Maj:t och enligt beslut av riksdagen förlängts, senast år 1929 för tiden till och med den 30 juni 1930. — År 1929 beslöt riksdagen tillika, på förslag av Kungl. Maj:t, en mindre ändring av den i 19 § tredje stycket av förordningen intagna föreskriften rörande författningens tillhandahållande å postanstalter.

Då 1929 års bevillningsutskott tillstyrkte Kungl. Maj:ts i proposition nr 23 framlagda förslag om bibehållande av förevarande stämpelskatt under budgetåret 1929/1930, anförde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 2 bland annat följande:

»Då stämpelskatt vid förvärv eller import av pärlor och vissa andra slag av lyxvaror år 1919 infördes, avsågs med skatten att bereda statsverket en välbehövlig inkomstökning genom att taga i anspråk den skattekraft, som komme till uttryck genom förvärv av vissa slag av utpräglade lyxvaror. Man utgick ifrån att inköp av sådana lyxföremål, som skatten skulle omfatta, betecknade en skattekraft, vilkens särskilda utnyttjande kunde anses berättigat. Emellertid gjordes redan då mot det förslag till lagstiftning i ämnet, som sedan antogs av riksdagen, den anmärkningen, att kontrollen över stämpelplikten fullgörande icke kunde bli effektiv. I sådant hänseende framhölls, dels att skattskyldighetens fullgörande, då skattepliktiga varor medfördes från utlandet, måste bli fullständigt beroende av de resandes plikt känsla, dels ock att underhandsförsäljning av de skattepliktiga artiklarna syntes vara oåtkomlig för kontroll. Anmärkningar av nu angiven innebörd hava framförts även mot de förslag till fortsatt uttagande av lyxstämpeln, som sedermera varje år förelagts riksdagen. Då den vunna erfarenheten visat, att stämpelavgiften ifråga icke tillför statsverket någon större inkomst, och det numera får anses uppenbart, att beskattningen i själva verket knappast kan komma att fylla någon statsfinansiell uppgift, torde man icke kunna undgå att skänka ökat beaktande åt ovanberörda, ur skatteteknisk synpunkt anförda skäl. Vid nu angivna förhållanden har inom bevillningsutskottet vid behandlingen av den föreliggande propositionen ifrågasatts, huruvida icke tiden nu vore inne att uppgiva det genom den ifrågavarande beskattningen gjorda försöket att beskatta ett visst slag av lyxkonsumtion.

Bevillningsutskottet har emellertid ansett de sålunda åberopade skälen icke böra vara avgörande, då det gäller ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag om bibehållande av en lyxbeskattning, om vilkens principiella berättigande ingen meningsskiljaktighet torde råda.»

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1930 (bilaga till 1930 års stastverksproposition: inkomsterna) har chefen för finansdepartementet, under anförande att han delade de synpunkter, som innefattades i ovan återgivna uttalande av 1929 års bevillningsutskott, anmält, att han icke hade för avsikt att tillstyrka framställning till riksdagen om fortsatt giltighet av förordningen om ifrågavarande stämpel-skatt.

*Chefen för
finansdeparte-
mentet.*

Förslag härom har emellertid väckts i den nu föreliggande motionen. Beträffande vad motionären anfört till stöd för sitt förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Motionen.

Enligt vad utskottet inhämtat kan inkomsten av ifrågavarande stämpelavgift för åren 1924, 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929 beräknas hava utgjort respektive omkring 67,000, 63,000, 75,000, 72,000, 63,000 och 80,000 kronor. Arvodena till de tillsyningsmän, vilka utöva kontroll över stämpelavgiftens behöriga utgörande, belöpa sig till omkring 10,800 kronor om året. Härtill kommer resekostnads- och traktamentsersättning, som, såvitt kunnat utrönas, i det hela torde uppgå till jämförelsevis ringa belopp.

Statistik.

Av här ovan lämnade uppgifter rörande utfallet av stämpelskatten framgår, att det med densamma avsedda syftet att bereda statsverket en välbehövlig inkomstökning icke i högre grad vunnits. Såsom 1929 års bevillningsutskott framhållit, får det också anses uppenbart, att beskattningen knappast kan komma att fylla någon statsfinansiell uppgift. Härtill kommer att stämpelskatten, som endast drabbar ett visst slag av lyxkonsumtion, är behäftad med väsentliga olägenheter. Trots de i förhållande till skatteintäkten mycket avsevärda kontrollkostnader, som äro förenade med denna beskattning, är kontrollen säkerligen icke effektiv och det torde sannolikt icke heller vara möjligt att för en rimlig kostnad åstadkomma en tillfredsställande kontroll. Svårigheten att övervaka skattens utgörande lär även hava medfört, att man, till men för de lojala affärsmännen i branschen, vid inköp och försäljningar i icke ringa utsträckning använt mindre nogräknade mellanhänder och därigenom undandragit sig beskattningen. På nu anförda skäl och i anslutning till den uppfattning, varåt 1929 års bevillningsutskott och riksdag givit uttryck, har utskottet, i likhet med chefen för finansdepartementet, ansett, att förlängd giltighet icke bör givas åt den nu till utgången av juni månad 1930 gällande förordningen i ämnet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer därför,

att motionen II:56 av fru Nordgren, om fortsatt giltighet av förordningen om utgörande av en särskild

stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 februari 1930.

På bevillningsutskottets vägnar.

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärq, Bergman, Örne, K. Oscar Ericson i Oberga, Leander, Jönsson i Slätåker, Björnsson, Johansson i Arkösund, Hamrin, Lövgren i Nyborg, Nilsson i Hörby, Åström, Wijkström, Olsson i Gävle, Lithander, Johansson i Krogstorp, Heiding, Anderson i Linköping och Werner.

Reservationer:

1) av herrar *Bärq, Bergman, Leander, Hamrin, Nilsson* i Hörby, *Åström, Olsson* i Gävle, *Heiding* och *Werner*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Om ifrågavarande lyxbeskattnings principiella berättigande torde, såsom 1929 års bevillningsutskott anförde, någon meningsskiljaktighet icke råda. Visserligen möter denna beskattning vissa svårigheter ur kontrollsynpunkt, men de skäl, som ur denna synpunkt anförts, har utskottet icke kunnat tillmäta sådan betydelse, att man därför nu bör avstå från att vidare utnyttja ifrågavarande skattekölla, som tagits i anspråk allt sedan år 1919.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen måtte, med bifall till motionen II:56 av fru Nordgren, besluta, att förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror skall, 19 § med ändrad lydelse enligt förordning den 5 april 1929 (nr 52), äga fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1931.»

samt

2) av herrar *Björnsson* och *Lövgren* i Nyborg.